

Előfizetési ár:

Egész évre 6 frt.
Félévre 3 „
Negyedévre 1 frt. 50 kr.
Községeknek és néptanítóknak egész évre 4 frt.

Bérmertlen levelek csak ismert kezekből fogadtatnak el.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

A nyilt-terben minden garmond sor díja 20 kr.

ZEMPLÉN.

Hetilap, főtekintettel e megye szellemi és anyagi érdekeire.

Hirdetési díj:

Minden egyes szó után
100 szögig 2 kr.
Azonfelül 50 „ 1 1/2 „
„ 50 „ 1 „

Kiemelt, díszbetűk s körzettel ellátott hirdetésekért természet szerint, minden centiméter után 3 kr. számtatják.

Hirdetések a „Zemplén” nyomdájában vétetnek föl, s vidékről is oda intézendők.

A nyilvános iskolai vizsgálatok után.

A „Zemplén”-ben két évvel ezelőtt megjelent ily című cikksorozatban: „Szólunk városunk tanügyéről” kimutattam, hogy mi ránk nem hatnak ama dicső példák, melyeket hazánk azon városai napról-napra nagyobb számmal mutatnak fel, hol lelkes ügybarátok összevetett vállakkal működnek a tanügy előmozdításában. Mi bizony jó lélekkel mondhatjuk, hogy az iskolai ügyre nézve még sem ébredtünk fel, maig sem értők meg a kornak szavát! Más városokban p. o. nyilvános iskolai vizsgálatokon összegyűl az iskolabarátok sokasága; nálunk ilyenkor nemcsak a népiskolában, hanem még a gymnáziumban is, mely évről-évre tetemes haladást fejt ki, csak ritkán találkozik az ember egy-két vizsgavendéggel. Népes városunkban nem találkoznak ügybarátok, kik ha nem is érdekeltségből, legalább kíváncsiságból vagy pusztán időöltésből ezen ünnepies alkalommal megjelenének a népnevelés nagyfontosságú küzdterén. Ilyen tanügyi érdekeltség mellett azután nem csoda, hogy tanfelügyelőink buzgó fáradozásainak dacára, a népnevelés ügyében az óhajtott lendület után hasztalan sohajtozunk, és a korigényelte felsőbb népoktatási intézetek felállítása nálunk még mindig csak jámbor óhajtság; nem csoda, hogy még egy kis vasárnapi iskolát sem bírnak életbe léptetni; nem csoda, hogy a helybeli nagygymnáziumban ez évi vizsgálatok után tartott zár-ünnepély is alig pár vendég előtt ment végbe! Bizony a műveltebb osztály annyira pengetett hazafias buzgalomban felsőbb tanügyünk iránti érdekeltségét ezen alkalommal is igen szépen tanúsíthatta volna! Ámde a lelkes honleányok és anyák, a nőnevelés érdekeltségétől áthatva, a hőség dacára sem restelnek nótanodáink nyilvános vizsgálatain megjeleni. Így pl az irtalmas nénék leánynevelésében ez évben is a vizsgálatokat díszes női vendégkoszoru előtt tartották meg. Csak rajta hölgyeim! komor férjeiteknek a közoktatás és nevelés iránt itt-ott nyilvánuló hideg közönyét anyai kebletek éltető hevével egy szebb jövő biztos reményében ellensúlyozni meg ne szünjete! Hisz azon harmatgyöngyök, melyek leánykátok értelmes feleleteire és szép kézimunkájok szemléletére éber anyai szemitekben ragyognak, eléggé tanuskodnak arról, hogy magasabb szempontból nézitek magzaitoknak világraszületését és nem élvezési s fénykedési, hanem korunk józan igényei szerint magasztosb elvekből nemes irányban óhajjtátok intézni nevelésüket és oktatásukat. S ne véljete, hogy az ily harmatgyöngyök, melyeket közvizsgálatokon az öröm és meglegedés érzete hullat anyai kebletekre, nyom nélkül enyésznek el, — magába szivja azokat a nőerények virágzó közkertje és illatozó virágai uj erőre élednek általuk.

Adja az ég, hogy a jövő tanév végén városunknak a tanügy iránti nagyobb érdekeltségéről lehessen irnunk!

Sátoralja-Ujhely, 1877. jul. 15.

KNOPFLER SÁNDOR.

Tanügy.

Felhívás a zemplénmegyei tanító urakhoz.

Népiskoláinkban a földrajz és a történelem együttesen tanítandó. A földrajz tanítása a 3-ik iskolai évben kötelezett tantárgy; azonban már a

2-ik évben a hely- és földrajzi tájékozásból, s az ezzel egybekötött földrajzi egyébféle fogalmakból a tanulók annyira előkészítendők, hogy előbb az iskolában, azután a községben, annak vidékén, s az egész megyében magukat helyrajzilag tájékozni tudják, és csak ezután lehet velök átmenni a 3-ik évben Magyarország földrajzi ismertetésére. Hogy a gyermekek a lakóhely rajzárol rávezetessenek a föld-abrosz ismeretére, előbb az iskola s annak udvara rajzát, azután a község térképén az utcák, házsorok, középületek, a szántóföldek, rétek, szőlők, síkok, dombok, hegyek, völgyek, folyók, tavak, stb. rajzait kell, hogy alaposan ismerjék.

Mivel megyénkben felette kevés iskola van, melyben az iskolaés udvarának helyrajza a község térképe, s Zemplénmegye falibrosza meg van, azért e helyrajzoknak hiánya miatt Magyarország földrajzi ismertetéséhez a bevezetés és elő készítés igen hiányos. Ez okból felhívom a tanító urakat, miszerint e nyári szünet alatt minden tanító ur készítse el az iskola és udvarának a helyrajzát. Ennyi rajz ismerettel minden tanító urnak birnia kell. Továbbá a telegkönyvi hivatalban meg lévén minden községnek a hiteles térképe, azokról olasz-rajz vászony segítségével minden tanító ur hiv másolatot szerezhethet. Ily községi térkép-másolatok ivenként 2 frtjával a budapesti államnyomdában is meg szerezhethők a tanfelügyelőség útján. Azért minden tanító ur hivatás szerűen járjon el abban, hogy iskolájában a község térképe meglegyen. Ehhez a földrajzani ismertetést egy füzetben dolgozza ki, s füzetét átadás végett a tanfelügyelőséghez hivatalból küldje be. E füzetkésben kell lenni mindannak, mire a gyermekek figyelmét a földrajz tanításában irányozni szándékozik. E füzetke a helyrajzi fogalmakon kívül magában tartalmazza a természet mind a 3 országának kiválóságait; továbbá a politikai földrajzt, s végre a község történelméből a főbb mozzanatokat. A beérkező füzetkeket módszertani megbirálás végett a tanfelügyelőség a sárospataki állami tanító képezde tanári testületéhez fogja áttenni. A bírálókat e lap hasábjain közzöletni fogom. Mivel Sátoralja-Ujhely, Sáros-patak, Czigánd, Király-helmec, Lelesz, Gálszécs, Mád, Megyaszó, Tállya, Tokaj, Tolcsva, Homonna, Nagymihály, Varannó, Sztropkó, és más városokban az elemi tanulók létszáma igen nagy; azért a tanító költsége teljesen fedezve lesz, ha saját költségén a község térrajzi ismertetését kinyomatja, s 6-10 kron elárusítja. Mivel e városokban több iskola lévén több tanító is működik, azért együttesen készíthetik el a földrajz történelmi füzetkét. Már például Sátoralja-Ujhely minden jellegű népiskolájában „S. a. Ujhely megismertetését miért nem lehetne egy tanfuzetből tanítani? Ily szerény vállalat által a tanítók munkaképessége is igazolva lesz.

Lehetősz ezen egyes füzetké alapján; de ezek nélkül is Zemplénmegyének e földrajzát s a történelmét megirni. Zemplénmegye kézitérképe megszereshető S. a. Ujhelyben Lövy Adolf könyvkereskedésében 40 kron. Vászonra huzott nagy térképe pedig az állami nyomdában Budapesten 6 frton. Felhívom ennél fogva a tanító urakat, írják meg Zemplénmegye földrajzi s történelmi ismertetését röviden, hogy nyomtatva nelegyen több más fél ivnél. Ennyi nagyon elég lesz a 2-ik osztályban tanulás és tanítás végett. Dolgozataikat küldjékbe a tanfelügyelőséghez jövő 1878 márczius 31 ig. Ápril hó elején ossza lesznek hiva a tanító urak az egész megyéből tanítói értekezletre, akkor magok a tanító urak egy bírálóbizottságot fognak kijelölni. A legjobb munka lesz fogadva Zemplénmegye minden népiskoláiszámára. A tiszta jövedelem a pályanyertesmú szerzőjének leendő jutalma.

Gondoskodni fogunk arról is, hogy a tehetős községek iskoláiban panorámák környékképek is alkalmaztassanak. Így a gyermek fogalma tisztább lesz Páris, Konstantinápoly, Róma, Vezuv, s egyéb földrajz-történelem tan ismeretekről.

Ez időszert van szerencsém a tanító kiváló figyelmébe ajánlani Mayer Miksa, a vallás és közoktatásügyi minisztériumban fogalmazó ur által szerkesztett „A Magyarok történelme népiskolai tanulók

számára” című igen jeles munkáját. kiadta Budapest Zilahy Sámuel. Ára 30 kr.

Mivel az állami és községi népiskolákban csak a nagyméltóságú vallás és közoktatási minisztérium által helybehagyott, a hitfelekezeti iskolákban pedig az illető hitfelekezeti főhatóság jóváhagyása mellett lehet valamely tankönyvet elfogadni, e tanfelügyelőség az illető helyeken a jóváhagyás kieszközlése végett az ajánló felterjesztéseket meg fogja tenni, — addig is kijeletem, hogy e munkában feltaláltam mindazon elemeket, melyek egy ethikai mint pszichológiai szempontból a hazaitörténelem sikeres tanításához szükségesek. A munka elemileg van tartva; az iskolai tanuló előtt legismereteseb tantárgyból a Bibliából indul ki, s minden lapján a tudományos alaposág a lehető legkönnyebb előadási módszerrel egyesítve van. E kettős minőségénél fogva a tanulók kedvvel tankönyvül használni; de elég anyagot nyujt nemcsak az elemi 5 és 6 ik osztály számára, hanem a ismétlő, sőt a felsőép és polgári iskolák számára is. Meg vagyok győződve, hogy beható megtekintés után a tanító urak is kedvvel fogják tankönyvül használni.

Sátoralja Ujhely, 1877 július 13.

CSASZIN JÓZSEF,
segéd-tanfelügyelő.

A sátoralja-ujhelyi választó-kerület tanító-egyletének alapszabályai.

(Vége.)

10. §. Az egylet igazgatása.

Az egylet ügyeit a tagok közül közgyűlésileg választott 12 tagu választmány és a tisztikar együttesen vezeti.

A választmány tagjainak fele a rendes, másik fele a pártoló és alapító tagok közül választható.

A tisztikar áll az egyleti elnökből, alelnök, jegyző, másodjegyző, pénztárnok és könyvtárnokból. Az elnök a pártoló és alapító tagok közül is választható, az alelnök és többi tisztviselőnek azonban rendes tagnak kell lennie.

11. §. A választmány hatásköre.

A választmány az alapszabályok megtartása felett örökdi.

Az egylet ügyeit a tisztikaral együtt vezetvén saját és az egylet mult évi működéséről tüzetes és pontos jelentést tesz a közgyűlésnek. Előkészíti a közgyűlés elé terjesztendő tanácskozási tárgyakat, indítványokat. Az időközben előforduló választmányi tagság vagy valamely tisztség megüresedése esetében gondoskodik azonnali helyettesítésről. Javaslatoakat tesz a közgyűlésnek a nevezetesebb szakmüvek és tankönyvek megszerzéséről.

Az egylet folyó ügyeinek elintézése végett a közgyűlést megelőzőleg félévanként legalább egyszer, a körülményekhez képest többször is tart ülést.

Elnöke az egyleti elnök. Határozat hozatalra a tisztikar tagjain kívül az elnökkel együtt legalább 6 választmányi tag jelenléte szükségesletik.

12. §. A tisztikar s hatásköre.

Az elnök képviseli az egyletet minden ügyekben, hatóságok társulatok és az egyleten kívül álló személyek irányában. Összehívja a közgyűlést és választmányt. Elnöke a közgyűlésnek és választmányynak. ezekben vezeti a tanácskozást, felügyel a rendre. Végrehajtója a közgyűlési és választmányi határozatoknak. Utalványoz fizetéseket a választmány határozatai szerinti mérvben és módon. Szavazatok egyenlősége esetében döntő szavazattal bir. Az egylet mindennemü kiadványait és jegyzőkönyveit a jegyzővel együtt aláírja. Jogában áll az egylethez intézett leveleket fölbontani.

Az alelnök úgy a közgyűlésen mint az egylet ügyei vezetésében az elnököt távolléte vagy akadályoztatása esetében helyettesíti, s ezen esetekben ugyanazon hatáskörrel bir mint az elnök.

A jegyző vezeti a közgyűlési és választmányi tanácskozások jegyzőkönyveit, elkészíti az egylet mindennemű írásbeli kiadványait, az elnökkel együtt aláír minden iratot. A jegyzőkönyvi határozatokat időrendben és pontosan egy e végre készült naplóba bevezeti, s ugyan abban minden az egylet körében előfordult nevezetesebb eseményekről megjegyzést tesz.

A másodjegyző helyettesíti a jegyzőt, midőn az betegség, távollét, vagy más akadály miatt teen-dőiben nem járhat el.

A pénztárnok felelősség mellett kezeli az egylet vagyonát, fizetéseket vesz be és ad ki.

A hátralékos adókat fizetésre hívja fel, s ha felhívása eredménytelen maradt, a választmányuk tesz jelentést. Fizetést csak elnöki utalványra tehet. A pénztár állásáról féléveként a közgyűlésnek kimutatást és jelentést készít. Akadályoztatása esetén helyettesét saját felelősségére önmaga választja meg.

A könyvtárnok az egylet összes műveit és folyó iratait leltár mellett gondviselése alatt tartja, azokra felügyel. Az egylet könyveit a tagok közt térítvény vétele mellett kiadhatja és ismét beszedi. Gondoskodik a választmány által szükségesnek talált könyvek és folyóiratok megszerzéséről. A kiadások utalványozása iránt az elnökhöz fordul.

13. §. Az egylet könyvei.

A határozatok bevezetésére szolgáló naplón kívül vezetetik a pénztárnok bevételi és kiadási naplója s a könyvtárnok leltári könyve.

14. §. Az egylet vagyona.

Az egylet vagyonát képezendik:

- A rendes tagok évi járulmányai.
- A pártoló tagok által felajánlott évi díjak.
- Az alapító tagok befizetései.
- Ajándékok, más járulékok és a könyvtár.

15. §. Az egyleti vagyon kezelése.

Az alapító tagok által befizetett összeg tőkésítendő, s annak csak kamatja fordítandó a mutatkozó szükségek fedezésére.

A rendes és pártoló tagok által fizetett összeg is csak fele részben fordítható szükségek fedezésére, a többi tőkésítendő.

16. §. Az egylet peres ügyeinek kezelése.

Az egyleti viszonyból kifolyólag valamennyi vitás, illetve peres kérdés eldöntése választott bíróság által történik; mely az 1868. évi LIV. t. cz. 9. sz. 3. fejezete értelmében alakul, s jár el.

17. §. Az egylet feloszlása.

Az egylet feloszlása feletti határozás végett a 9. §. 10-ik pontja szerint egybehívott közgyűlésnek az egyleti tagok két harmadából kell állania, hogy a felosztás tárgyában érvényes határozatot hozhasson. A felosztást e jelenlevők két harmadának szavazatával lehet elhatározni.

Az egylet felosztása esetén annak vagyona az 1875. évi XXXII. t. cz. által biztosított országos tanítói nyugdíj alapra fog fordíthatni az ez iránybani közgyűlési határozat azonban jóváhagyás végett a nm. vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszteriumhoz felterjesztetik.

18. §.

Ha az egylet az alapszabályokban meghatározott célt és eljárást, illetőleg hatáskörét meg nem tartja, a magas m. kir. kormány által, a mennyiben további működésének folytatása által az állam vagy egyleti tagok vagyoni érdeke veszélyeztetnék, haladéktalanul felfüggesztetik, s a felfüggesztés után elrendelendő szabályos vizsgálat eredményéhez képest végleg fel is oszlattatik, vagy esetleg az alapszabályok legpontosabb megtartására különben felosztás terhe alatt köteleztetik.

19. §.

Ezen alapszabályok a múlt 1872. évi decz. 4-én 30, 159. sz. a. kelt vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszteri leiratban foglalt utasítás szerint dolgoztatván át, a f. évi januarius hó 12-ik napján S.-a.-Ujhelyben tartott közgyűlésen felolvastattak, elfogadtattak és megerősítés végett a nm. vallás és közoktatásügyi m. kir. Miniszteriumhoz a zemplén megyei kir. tanfelügyelőség útján újra felterjesztetni határozattak.

S.-a.-Ujhely, 1877. évi januarius hó 12-én.

KNOPFLER SÁNDOR, választmányi tag, MESTER ISTVÁN, egyleti id. elnök.

VÁGÓ GYULA, választmányi tag, WLADIMIR JÁNOS, egyleti id. jejjző.

Értesítője a sátoralja-ujhelyi ref. egyház pártfogása alatt álló Horváth Endre és neje Riel Flora igazgatása és vezetése alatt levő V. osztályu nőnövelőnek.

A. Intézeti belélet.

I. Pártfogó és felügyelői testület. Igazgatás.

Az ezelőtt Horváth Endre és neje Riel Flora tulajdonát képező nővelődést az 1877-ik évtől kezdve a sátoralja-ujhelyi ref. egyház veszi pártfogása és felügyelete alá. Az intézet fölötti közvetlen felügyeletet a mondott egyház egyháztanácsa által választott bizottság útján gyakorolja, amelynek elnökei ez idő szerint Fejes István lelkész és Hlavathy János főgondnok.

A pártfogó testület az intézet igazgatását és vezetését Horváth Endre 22 éven át gyakorló nevelőre bizza, ki a bizottsággal egyetértőleg gondoskodni köteles a szükséges tantervről, kiknek díjazása egyenesen őt illeti.

II. Tanczél.

Az intézet feladata, hogy növendékeit testi és szellemileg az életnek nevelje, hogy egykor valódi női hivatásuknak a család- és társadalomban megfelelni képesek legyenek. Ezen okból növendékeink az ahoz szükséges elméleti, társadalmi, műveltségi és gazdaszonykodási oktatást alaposan nyerik.

III. Leiki művelés.

Mivel vallásosság a női erkölcsnek alapköve, és mivel erős hit morálizáló hatást gyakorol a nő lelkére, azért nagy figyelem fordítatik a vallás-tanításra. Ezért minden növendék saját lelki pásztora által nyeri az intézetben vallásos kiképzését. Ünnepek és vasárnapokon pedig a növendékek saját felekezetiükhöz tartozó templomokba mennek.

IV. Oktatás.

A fennjelzett szellemi és testi kiképzési cél eléréséhez a következők tantervük tanítatnak: Hit és erkölcsstan. Beszéd- és értelemgyakorlatok. Írás és olvasás. Anyanyelv. Irálytan és fogalmazás. Irodalom isme. Németnyelvtan. Francia nyelv. Számítan. Földrajz. Történelem. Hitregetan. Természettan. Természettan. Gazdasági és kertészeti kísérletek. Szépészettan. Egészség- és illemtan. Háztartástan. Ének. Rajz. Szépirás. Testgyakorlás.

A női kézimunkákban — a kötést, horgolást, horgácsolást, jelelést, reczézést és himezést, női ruhaszabást és varrást.

Nem kötelezett tantervűk: a francia nyelv és zongorázás. A nem kötelezett tantervűk a növendékek szintén az intézetben tanulhatják, ezekért azonban egyenként külön díj fizetendő.

A nevelőnők, kik folyton a növendékekkel vannak, felügyelnek azok testi ápolására, ellenőrzik azok szorgalmát, gondoskodnak a feladványok lelkiismeretes elkészítéséről, ismétléseket tartanak gyengébb növendékekkel a szükséges tantervűkből.

A tanórák átnézete és beosztása.

	O s t t á l y				
	I.	II.	III.	IV.	V.
1 Hit- és erkölcsstan	1	1	1	1	1
2 Beszéd- és értelemgyak.	4	—	—	—	—
3 Irva olvasás	4	—	—	—	—
4 Anyanyelv	—	3	3	3	3
5 Irálytan és fogalmazás	—	—	1	2	2
6 Irodalom isme	—	—	—	1	1
7 Németnyelvtan	2	3	3	3	3
8 Francia nyelvten	—	—	4	4	4
9 Számítan (fej- és írásos)	4	4	2	2	2
10 Földrajz	—	3	2	2	2
11 Történelem	—	—	2	2	2
12 Hitregetan	—	—	—	1	1
13 Természettan	—	2	2	2	2
14 Természettan	—	—	2	2	2
15 Gazdasági és kert. gyak.	—	—	—	1	1
16 Szépészettan	—	—	—	2	2
17 Egészség- és illemtan	—	1	1	1	1
18 Háztartástan	—	—	—	1	1
19 Ének	2	2	2	2	2
20 Rajzolás	2	2	2	2	2
21 Szépirás	4	4	2	2	2
22 Testgyakorlás	2	2	2	1	1
23 Kézimunka	4	4	3	3	3
Heti órák száma	29	31	34	40	40

V. Tanítótanítók.

Horváth Endre igazgató és neje Riel Flora. Egy okleveles tanítónő. Egy német- és francia-nyelv tanítónő, ki ezen nyelveket társalgás útján is tanítani képes. A női kézimunkák tanításánál kizárólag az előbb érintett nyelvek használtatnak.

Ezeken kívül gondoskodva lesz a női ruhaszabás- és varrás-tanításáról, zene-, ének- s vallás-tanításról a fenn érintett értelemben.

VI. Taneszközök.

Földrajzhoz. Holle-féle öt világrész nagy fali abrosza. Europa újabb térképe. Osztrák-Magyar birodalom nagy fali abrosza, Justus Perthes. Nagy földgömb, Felkl-Hunfalvy. Stieler kézi abrosza.

Természettanhoz. Egy delejesrud. Delejpatkó horgonnyal. Delejti. Villanyhárító kemény rugyántából róka farkkal. Leydeni palaczk. Buvárhargang üvegből. Két sima üveg a tapadás megmutatására. Lejtmerő vagy vízmérleg. Szökőkút. Három-féle szivornya. Szivattyu. Heron labdája. Üveghasáb a szinszorodásra. Hömérő. Kaleidoskop. Nagyító üveg. Függő ón. Emeltyű állványon súlyokkal, az álló és mozgó csiga megmutatására. Csavarminta. Hangvilla. Három fali tábla nagyobb gépek megmagyarázására.

Természettanhoz. Schreiber öt fali abrosza az emlősökről. Kriesch természetrajza szóban és képekben. Növénygyűjtemény. Osztályozott ásványgyűjtemény a jegeczisméhez megkivántató jegeczalakokkal.

Zenéhez. Két zongora.

Egyes tantárgyakhoz: Biblia. Énekes könyv. Bibliái régiségek. Irodalom történet (Szvorényi). Irálytan (Bárány). Magyar irodalmi szemelvények Kölcei, Vörösmarty, Petőfi, Arany és Tompa műveiből. Olvasó kis könyvtár magyar, német és francia nyelvben. Összesen 84 kötetből. Oeser és Rottek világtörténete. Horváth M. Magyarország története. Smets Mór Osztrák-Magyar birodalom története.

VII. Vizsga.

A növendékek évenként kétszer tesznek nyilvános vizsgát, február és júniushó végén. Ezen vizsga rendes egyházi elnöke t. Fejes István lelkész ur, világi elnöke Hlavathy János ur. Az intézet tanügybizottságai férfiai hivatalos tagjai a vizsgáló bizottságnak. A vizsga helyisége maga az intézet épülete. Az egyes tudományok között szavaltatból mutatják be a növendékek előmeneteleiket. Időközben saját fogalmazásaikat olvassák föl; szépirás füzetei, valamint rajzai és kézimunkái áttekintés végett nyilvánosan kivannak téve. A vizsga kezdete és vége a két elnök által ünnepélyesen nyitattik és fejeztetik be.

B. Külberendezés.

VIII. Felvétel és tanév hossza.

Az intézet — meghatározott belépési időhöz való ragaszkodás nélkül — a hatodik évet betöltött kortól minden leánygyermeknek valláskülönbség nélkül nyitva áll. Kivánatos azonban, hogy lehetségszeptember vagy márcziushó első napjaiban hozassanak föl a növendékek. Az iskolaév tart szept. 1-től június végeig.

A belépő gyermek köteles magával hozni:

Derekaljt 1	Törülködő 4
Lepedőt 4	Ing 6
Párna . . . . . 1—2	Alsósoknya 6
Párnafelhuzat 4	Harisnya . . . . . 8 pár
Ágyterítő 1	Feh. zsebkendő 6
Paplan 1	Hálójást 4
Evőszer 1	Fehérnadrágot 6
Asztalterítő 1	Hálófőkötőt 4
Asztalkendő 4	Czipőt . . . . . 2 pár

Ezeken kívül egyszerű, illedelmes felső öltözköztetést tetszés szerint.

IX. Házi rend.

Az intézetben lakó növendékek reggel 6 órakor kelnek és felöltözés után a reggeli ájtatosságot végezik.

7 órakor van a reggelizés, mely a t. szülők kívánata szerint kávé, vagy tejből áll.

8 órakor kezdődik az oktatás és tart egész délig.

12 órakor közös ebédlés, melyet azonban a kertben és udvaron történő rövid sétálás és szabad mozgás megelőz. Az ebéd 4 tál jóízű és tápláló ételből áll. 1 1/2 órakor délután, folytatattik a tanítás egész 5 óráig, rövid pihenés után ozsona, mely az évszak szerint vajás kenyér vagy gyümölcs és kenyérből áll. A többi idő részint lecke megtanulására, részint német-francia társalkodásra vagy egyéb hasznos foglalkozással töltetik el. Tavaszí és nyári napokon pedig sétálás a szabadban.

A vacsora 7 1/2 órakor adatik, magától értve frissen készült ételből áll.

9 órakor pontban valamenyien éjjeli nyugalomra mennek. A hálószobák a nevelőnök felügyelete alatt állnak.

X. Benlakók.

A benlakókért előre fizetendő illetmény részint a t. szülők viszonyainak, valamint gyermekeik által igénybe venni akaró nem kötelezett tárgyaktól függvén, az évi járandóság e miatt pontosan meg nem határozható; azonban átlagosan egy 6-tól 10 éves gyermekért mintegy 280 frt, egy 10 éven felül levő gyermekért 300 frtra tehető.

Ezért nyer étkezést, szállást, kiszolgáltatást, világítást, fűtést, mosást, fehérnemű ruha-kiigazítását s a fenn bővebben körülírt oktatást.

XI. Bejárók.

Azon növendékek, kik az intézetben oktatást nyerne, osztályok szerint következő havi részleteket fizetnek: az I. és II. osztályba járó 3 frtot; a III-ik oszt. 4 frtot; a IV. és V. oszt. 5 frtot. A francia nyelvért egész évre 20 frtot; a zongora tanításért (naponta egy óra) 15 frtot; naponkénti fél órért 7 frt 50 krt. egy egész óra.

Ha a bejáró növendék bár mily okok miatt az intézetet időközben elhagyná — az egész évi illetményből azon havi díjjal melyben kilépett, lefizetni köteles.

XII. Kilépés az intézetből.

A vizsga ünnepélyes befejezése után a növendékek — szülői vagy rokonai kíséretében — elhagyják az intézetet. A jövő tanév szeptember 1-ső napján kezdődik. A felvétel vallás különbség nélkül történik. — Kéretnek a t. szülők, gyermekeiket ideje korán az intézetbe feladni, hogy netalán visszamaradástól megóvassanak.

Figyelmeztetnek a t. szülők különösen azon újabb intézkedésre, hogy intézetünkben a jövő tanévtől kezdve a *varrás és ruhaszabás* tanítása is megkezdetik, melyre oly növendékeket is fölveszünk — megfelelő mérsékelt díj mellett — a kik egyéb oktatást már nem igényelnek.

Horváth Endre.

HÉTRŐL-HÉTRE.

(Hír és vegyes rovat.)

Az erkölcsi súlyedésnek egyik jeleként jegyeztük föl azon körülményt: hogy alig egy év folyamán megyéinkből 7 postakezelő állott sikkasztás vádjá miatt a fenyítő törvényszék előtt. Közelebb a legendemihályi postakezelő tisztet tartoztatták le 800 egynehány forintnak elsikkasztása folytán, mely összeget hosszabb idő óta, apródonként költött el. Ez oly gyakran felmerülő büneseteknek oka — valljuk meg — nagy részt azon körülményben is rejlik, hogy rendkívül szegényesen díjazzzák a kezelő személyzetet; fizetésük sokszor egy irnok fizetését sem haladja meg, úgy, hogy családok embernek abból tisztességesen megélni csaknem lehetetlen. Ha a terhes munkakörhöz mért jobb díjazást hoznák be, bizonyára sokkal több megbízható egyént kapnának e nagy felelősséggel járó hivatalra, mi által tetemesen csökkenne azon szerencsétlenek száma is, kiknek legnagyobb részét a szükség és nélkülözés kergeti a bűn örvényébe.

A folytonos, csaknem 1 hét óta tartó esőzés, gazdaközönségünknek méltán aggodalmakra szolgáltat okot. Az aratás 5—6 napja már teljesen szünetel, s igen sok élet fekszik rinden, melyet bekévézni idáig nem lehetett. Ezeknél azonban nem oly szembeszökő a kár, mint a már keresztben levőknel, melyeket a múlt heti viharok ugyan csak megszakgattak, s reájok jövőn a tartós eső, széjjelszörva áznak, s ekép kivannak téve a csirázás veszélyének. A bekövetkező káron kívül sokaknál még az is növeli az aggodalmat: hogy a már eladott terményeket a kikötött időre elő nem állíthatják, s így a remélt hasznot a kötbér teljesen felfogja emészteni. Pár nap óta azonban az idő ismét jóra fordult, de ám hozzá is láttak fokozott erővel az aratási munkák bevezéséhez.

Légviharokról kaptunk tudósításokat, melyek megyénk felvidékén dultak az elmúlt hét folyamán. Ujhely vidékét is érte e csapás, a károk azonban nem jelentékenyek. A dél nyugotnak fekvő szőlőhegyeket szintén megcsapdosta a jég, de mert esővel jött s a buján szétmört levelek kellő oltalmára voltak a termésnek — még irgalmasnak mondható a veszedelem.

Külföldről, különösen Svájczból jelentik: hogy ott a magyar borkivitel számára a helyzet mindinkább kedvező lesz. Történetek is már lépések abban az irányban, hogy rendes kiviteli üzlet jöhessen létre. Egyelőre a transactiók célja az, hogy a svájci kereskedők megtudhassák: honnan és minő magyar bort kaphatnak, hogy aztán magukat a rendes összeköttetés tekintetében tájékozthassák. A magyar borkereskedésre nézve kétségkívül nagy nyereség lesz, ha a svájci piacokat elnyerhetik, mert azokon sok bort ellehet adni.

Az új árva és gondnoksági törvény alapján egy kiségitő kézikönyvön dolgozik Albert Pál árvaszéki gondnok. A halálesetek felvételénél, leltározásnál, hagyatéki tárgyalásnál figyelembe veendő körülmények, s a gyámi, gondnoki jogok és kötelezettségek előadása mellett, irás példák is lesznek a könyvhöz mellékelve, mely még ez év folytán meg fog jelenni. Ugy halljuk: hogy a munka ára 1 frt lesz s akik birni ohajjták, megrendeléseiket sept. hó utoljáig a szerzőhöz Sátoralja ujhelybe intézzék.

Nászír. Farkas Bertalan, kit csinos beszélei után lapunkból is ismernek, olvasóink f. h. 16-án vezetelt oltárhoz Ujfalu Emmát, Ujfalu Endre törvényszéki végrehajtó szép és szellemes leányát. A rokonszenv képesül egyesült ifju pár e frigyére tartós és zavartalan boldogságot kívánunk.

Eljegyzés. Ember Ernő Mihály a sátoralja-ujhelyi polgári takarékpénztár pénztárnoka a közelebbi napokban váltott jegyet Rácz Emma kisaszony-nyal.

Hogyan lehet az ember mai napság legkönynyebben lóvá? Felelet: Kivesz a zsebéből a égy krajczárt s megveszi érte a „Magyar hirlapot“ A magyar politikai irodalom ez utszéli lapjának hasábjai rendesen tele vannak oly csatateri tudósításokkal, melyek a hirlapi kacsák legtelivérűbb válfajaihoz sorozhatók. Így ültetett fel e napokban is az olvasó-közönséget két sürgönyével, melyekben Abdul Kerimet bielai hőssé graduálja, s tizenkét ezer muszkát „haraptat a fübe“ egy tollvonással. Ha igaz az, hogy a betűöl, akkor az ily eljárás kétségkívül legsommásabb utja volna egy hadsereg teljes megsemmisítésének, anyivalinkább, mert az érintett sürgönyök még csak nem is Cicero, de Canon és Missal betűkkel (ezek pedig a legtermesebb fajok a typographiában) takaróznak. Hanemhát egyszer-kétszer megeshetik az emberen: hogy potom áron tököt vesz dinynye helyett, s talán még az is: hogy Ocarinát hozat, vagy Orlicé mathematikai tanár utasításával szerencsétlenkedik, de bizony harmadszor Rix és Traugott Feitel uramék még egyszer oly nagyhangú reklamjai sem viszik kísértetbe. Így vagyunk mármá a Magyar hirlappal is. Elég volt a hig léből ennyi. Más mézárszékben igazabb mértékkel mérnek s ha drágábban fizetjük is a húst, inkább oda megyünk; mert ott legalább, sem mennyiség, sem minőségileg rá nem szednek. (Beküldetett.)

Nyilvános számadás és köszönet. A sátoralja-ujhelyi önkéntes tűzoltó-egylet által 1877. évi júniushó 10-én tartott nyári vigalomkor a költségek fedezésére az egyes tagok és résztvevőktől befolyt 77 frt, ebből kiadott összesen 71 frt 63 kr., s így tiszta felülbevétel 5 frt 37 kr., mely összeghez felülfizetéssel járultak: Bydeskuthy Sándor egyleti elnök ur és Mechner Gyula tiszteletbeli főparancsnok ur 4—4 forinttal, Dókus Gyula főparancsnok ur 1 frttal, — özv. Nagy Jozsefnő 2 frttal, kik is fogadják a jótékonycél érdekében tett adakozásukért az egylet hálás köszönetét. Így a felülbevétel 16 frt 37 kr., mely összeg az egylet pénztárába beadatott. Kelt S.-a.-Ujhely, 1877. júliushó 20-án. Kretovics József, egyleti alparancsnok. Stich Lajos, egyleti pénztárnok.

A „Magyarország és a Nagyvilág“ 29. száma következő érdekes tartalommal jelent meg: Szöveg: A polgár harczteréről. Szélcsend. Költ. (Szabó Endre.)

— Légyvadászat. Vig beszély. (Kring Miklós.) — Egy boldogtalan története. Jack. Regény. (Daudet Alfonz.) (XXVIII. folyt.) — Fővárosi tárczalevél: A szalma-özvegy. (Junius Brutus.) — Az erdő mélyén. — A mokus. — Természetrajzi csevegés. — Jó barátság. — Különfélék. — Sakkfeladv. — Betűrejtvény. — Szerk. üzen. — Rajzok: A bolgár harczteréről: Sistny. A sumlai török tábor. Tirnovo, az)ösi bolgár czári város. — Az erdő mélyén. — Jó barátság.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

BORÚTH ELEMÉR.

Biztosítási felhívás.

A legközelebb lefolyt több sanyaru évek után, melyekben mostoha és rosz termések által oly keményen sujtattunk, végre azon szerencsés helyzetbe jutánk, miszerint jó és bőtermésre van biztos kilátásunk.

Ösztönöztetve ezen valóban szerencsés körülmény által, miután a pusztító tűz elem mind azt, amit a természet és gondviselés az idén oly bőven adott egy, véletlenség vagy vigyázatlanság által tökéletesen semmivé teheti, s így annak pusztító hatása ellen csupán a biztosítás képes megnyugtani aziránt, hogy ha csapás látogatna is meg bennünket, vagyonunk elvesztésével származó szerencsétlenség kárpótolva lesz: a „Victoria“ biztosító társaság alólirt főügynöksége szabadságot vesz magának a n. é. gazdaközönséget szabadban álló vagy épületekben elhelyezett szalmásgabna és takarmány készleteit tüzkár elleni biztosítására a legjutányosabb díjtételek mellett tisztelettel felhívni.

Az általam képviselt „Victoria“ biztosító társaság fennállása óta kárait gyorsan és lelkiismeretes méltányossággal rendezte s több mint 5 millió kártérítést fizetvén már a magyar gazdaközönségnek, ezután is igyekezni fog a n. é. gazdaközönség pártfogását minden irányban kiérdemelni.

Kelt S.-a.-Ujhely, 1877. július 6.

Rácz Bertalan,

a „Victoria“ biztosító társaság főügynöke

Haszonbérlet.

Nm. báró Jósika János ur szomotori uradalmához tartozó s alább jegyzett tagosított rész-birtokok együtt vagy külön-külön, — jövő 1878. évi april 1-ső napjától, hat, — esetleg több évekre haszonbérbe adandók; — jelesen;

1. Nagy-Kövesden, mintegy ezer holdnyi kiterjedésű majorsági birtok, gazdasági épületekkel, nagy- és kis-kövesdi korcsma jövedelemmel.

2-or: Lukán, 1260 holdnyi majorsági birtok, italméresi joggal.

3. Ladmoezion 135 hold majorsági birtok, és 30 kapás szőlő.

4. Czigándon 850 holdnyi majorsági birtok, 1878-ik január 1-től, a haszonbérleti feltételek iránt értekezni lehet S.-a.-Ujhelyben Besseney Gábor meghatalmazottal. 3—3.

Haszonbérleti hirdetmény.

Herczeg Windischgrätz Lajos uradalmi igazgatósága részéről ezennel körhíré tétetik, miszerint S.-a.-Ujhely városában fekvő ugynevezett Splényi curia minden épületeivel s italméresi joggal 1878. évi január 1-től három évre bérbe fog adatni.

Az uradalom feltételeit közli és a bérleti szándékozók ajánlatait elfogadja S.-a.-Ujhelyben: Ambrózy Nándor, uradalmi ügyvéd; Sárospatakon: Boros Gyula, urad. igazg. tisztartó.

Árverési hirdetmény.

Nyiregyháza város képviselőinek 4375. számú határozata folytán a város kir. kisebb haszonvételéhez tartozó következő korcsmák, részint épülettel, részint anélkül; ugymint:

1. A „Sas“ nevű korcsma . . . . . 3010 frt.
2. „Újvilág“ korcsma . . . . . 4201 „
3. „Sz. Mihály“ utcái korcsma . . . . . 3280 „
4. „Három rózsza“ . . . . . 2554 „
5. „Bundi“ vagy „Csillag“ korcsma . . . . . 4625 „

kikiáltási árakon új árverés alá bocsáttatni. 2301 „

6. A „Komló“ című vendéglő . . . . . 2301 „

kikiáltási árán folytatolagos árverésen kiadatni.

7. A „Vásárvám“ 5000 forint kikiáltási árán új árverés alá bocsáttatni.

8. A városon és határában lévő s város tulajdonát képező **szárazmalmok** eladatni, vagy nem sikerülése esetében egy évre bérbe kiadatni rendeltetvén, ez oly kijelentés mellett tétetik közhirrre, miszerint a korcsmák árverése f. év augusztus 1-én és a malmok árverése augusztus 2-án d. e. 9 órától kezdve a városházánál fog megtartatni, bánompénzül a kikiáltási ár összeg 10% teendő le, a malmoknak becsértéke vagy bérösszege fog ki kiáltási árul vétetni, a bérletre Offert vagy zárt ajánlat útján is lehet árverezni, egy a bérletre vonatkozó feltételek a polgármesteri vagy főjegyzői hivatalban bármikor megtekinthetők.

Kelt Nyiregyházán, 1877. július 6-án tartott képviselői gyűlésben.

Sáry Pál, főjegyző.

Krasznay Gábor, polgármester.

Másod árverési hirdetmény.

A sátoralja-ujhelyi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság részéről közhirrre tétetik, hogy Weinberger Jakabnak 11000 frt és 7000 frt követelése kielégíthetése végett az adós Bartosi Knezsek Ferencz és Knezsek Francziska nevében állott, de időközben a végrehajtás folyamán alatt Wachter Chaimné szül. Schekhalter Emma nevére felében tulajdonjogi bekebelezéssel, felében előjegyzéssel átírt kis-kövesdi 31. 32. számú telekjegyzőkönyvi nemesi birtok 21875 frt becsár mellett, a nagy-kövesdi 1. 34. 233. számú telekjegyzőkönyvi nemesi birtok 128465 frt becsár mellett, a n.-kövesdi 3. 39. 42. 45. 47. 48. 103. 104. és kis-kövesdi 3. számú telekjegyzőkönyvi curialis zsellérségi birtokjuttalék egyenként 50 frt becsár mellett a f. 1877. évi augusztus 7-én mint második árverési határnapon reggeli 9 órakor kezdendő szükség esetében a következő napokon N.-Kövesd helységében folytatandó nyilvános birói árverésen esetlegesen a becsáron alól is eladatni fog, mire a venni szándékozók oly kijelentéssel hivatnak meg, hogy bánatpénzül a becsár tiz száztólját kell készpénzben vagy árfolyam szerint hasonértékű állampapírban letenni, és hogy a többi árverési feltételek a telekkönyvi irodában vagy az árverés foganatosításával megbízott Ujfalussy End. bírósági végrehajtónál megtekinthetők.

Kelt a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóságnak 1877. évi július 2-án tartott üléséből.

Biringer,
kir. tvszéki jegyző.

Br. Fillenbaum,
kir. tvszéki elnök.

Pályázat.

Zemplénmegye gálszécsi járásban három körorvosi állomás lévén betöltendő, azokra ezenel pályázat nyittatik.

Az első körorvosi állomás székhelye Gálszécs, következő községekkel: Kohány, Zebegnyő, Tarnóka, Dargó, Baeskö, Techna, Tusa, Tusa-Ujfalu, Kis-Azar, Szécs-Polyánka, Parnó, Kereplye, Visnyó, Sztankócz, Bosnyicza és Czábócz, összesen 12754 lakossal; évi fizetés 400 frt o. é.

A második körorvosi állomás székhelye Terebes, következő községekkel: Hardicsa Kazsu, N.-Ruszka, Vécse, Migléc, Gerenda, Hoor és Kis-Ruszka, összesen 9328 lakossal, évi fizetés 400 frt. o. é.

A harmadik körorvosi állomás székhelye Pelejte, következő községekkel: N.-Azar,

Szécs-Keresztur, Egres, M.-Izsép, Cselej, Kozma, Szilvás-Ujfalu, Upor, Isztáncs és kelecseny, összesen 7760 lakossal; évi fizetés 500 frt o. é.

Valamennyi körorvosnak fentebb kiírt fizetésén felőli javadalmazása a megyei szabályrendelettel következőkben állapított meg.

Rendelésekért — a) ha az orvoshoz a beteg maga jön, akár székhelyén, akár a körhöz tartozó bármely községben 20 kr.

b) Látogatásért a beteg által természetben kiszolgáltatandó fuvaron kívül mértföldenkint 30 kr. pót díj, a látogatásért és pedig nappal 30 kr. éjjel 60 kr. jár.

c) A haittkémi teendőkért, melyeket a székhelyén teljesíteni tartozik, — külön díjaztatik 20 - 40 krig.

A körorvos kötelességeit 1876-ik évi XIV. közegészségi törvény írja elő.

Felhivatnak ennél fogva a pályázni szándékozók, miszerint szabályszerűen felszerelt bélyeggel ellátott kérvényeiket alól jelzett hivatalomhoz folyó évi augusztushó 15-ig annál bizonyosabban

adják be, mert a netalán ezen időtől érkezők figyelembe vétetni nem fogóak.

Kivánatra a választásra kitűzendő határnapok ideje érdeklettekkel korán közölni fog.
Kelt Gálszécsen, 1877. év júliushó 13.

Payzoss Andor,
járás szolgabíró.

Szabó János

sátoralja-ujhelyi gazdasági gépész ajánlja kitűnő saját szerkezetű **szóró-, választó- és tisztító-rostait**, melyek a sátoralja-ujhelyi gazdasági műkiállításán 2 ezüsttel és II. oszt. diszoklevéllel díjaztattak:

1. számú szortirozó rosta	12 rostával	80 frt.
2. „ kettős	10 „	63 „
3. „	10 „	55 „
4. „ szinpla	„	50 „
Emberbrőre alkalmazott cséplőgép szijhajtásra		115 „

Mattoni-féle
**BUDAI KIRÁLY-
KESERÜVIZ**
székhely
MATTONI ÉS WILLE, BUDAPESTEN
budai keserűsforrásoknak tulajdonosát.

A „Zemplén“ könyvnyomdája,

mely a legujabb metszetű betűkkel van felszerelve;

az előrehaladt ízlésnek megfelelőleg készít mindennemű nyomtatványt:

Látogató-jegyeket,
báli meghívókat stb.

színes alapnyomatokkal
vagy anélkül a legjutányosabb árakon.

Vidéki megrendelések 24 óra alatt teljesítettnek.